

עין משפט
גזר מצוה

סב א ב מיי פ"ב מהל' גירושין הל"ז סמג עשין ז טוש"ע אה"ע סי' קכ סעי' ד:
סב ג מיי פ"ט ע"ש ע"ה
סז סמג ע"ש טוש"ע
סח סעי' ח:
סד ד ה מיי ע"ש טוש"ע
סז סעי' ט:
ו נמ"י פ"ד מהל' זכיה הל"י טוש"ע ע"ש סימן קמח סעי' מגנ]:
ז [טוש"ע ע"ש סימן קל סעיף יח]:

פסקי רי"ד

שליחא ברא במקום אבא:
מרג"א אמר לשנים חנו גט לאשתי או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי הוי אלו יכתבו ויתנו אמר לג' תנו גט לאשתי יאמרו לאחרים יכתבו ויתנו אמר לג' תנו גט לאשתי שישאן ב"ד דברי ר' מאיר וזו הלכה שולח חנניא איש אונו מבית האסורים מקובלין באומר לג' תנו גט לאשתי שיאמרו לאחרים כתבו גט שישאן ב"ד יוסי נומינו לשליח אף אנו מקובלים שאפילו אמר לב"ד הגדול שבירושלים תנו גט לאשתי שילמדו ויכתבו ויתנו לה. אמר לעשרה כתבו גט לאשתי אחד כתוב ושנים חותמין. כולכם כתבו אחד כותב וכולן חותמין לפיכך אם מת א' מן הרי אנו (השני) בטל. פי' אמר לשנים תנו גט לאשתי אצ"ג דלא אמר כתבו ותנו הרי אלו יכתבו הן בעצמן וישלחו יאמרו לאחרים לכתוב ולחתום דלאו ב"ד מניניהו שיוכלו לצוות לאחרים אלא עדים שיהיו ומיהו הם כותבים ונותנים אצ"ג דלא אמר להו כתבו ותנו דדוקא כתבו בלא תנו אינו מועיל אבל תנו בלא כתבו מועיל שהיאך יוכלין ליתן אם לא יכתבו. או אמר לג' כתבו ותנו אצ"ג שהם ראויין להעשות ב"ד כיון דבהדיא אמר אנו כתבו לא ב"ד שיהיו אלא עדים. אבל אם אמר לג' (כתבו) [נתנו] גט לאנו ולא אמר להם כתבו הוי אלו יאמרו לאחרים לכתוב ולחתום וליתן מפני שישאן ב"ד. וזו הלכה שילח חנניא איש אונו מבית האסורים משמו של ר' עקיבא שנחשב בבית האסורים. א"ר יוסי נומינו לשליח אמרנו לר' חנינא שנעשה שליח בהלכה זו שאין הדבר כן ולא קבלנו שליחותי. אלא אפילו אם אמר לב"ד הגדול שבירושלים תנו גט לאשתי שהם ילמדו ויכתבו ויתנו לה ולא יאמרו לאחרים לכתוב: אמר שמואל הלכה כר' יוסי דאמר מיילי לא מימסרין לשליח. ולקמן אמרי' בפרקין דאפילו באומר אמרו לסופר ויכתבו לפלוני ולפלוגי ויחתמו פוסל ר' יוסי עד שיאמר להם הבעל כפיו. ומיכן יש להוכיח שהאשה שהיא ממנה שליח לקבלה שאין השליח יכול למנות שליח אחר ואצ"פ שאמרה לו האשה שיהיה רשאי לימנות שליח משום דמילי

סו:

והאמר שמואל אמר רבי ה"לכה כרבי יוסי. והוא הדין דהוה מנ"ל למיפריך מדשמואל דפרק כל הגט (לעיל דף כט.) דאמר מתנה הרי היא כגט^א דמיילי לא מימסרין לשליח אצל ממתני' דאפי' רבי מאיר מודה בלאומר לשנים תנו או לשלשה אומר כתבו ותנו^ב לא

מנ"ל למיפריך דה"ל דטעמא משום ציוון דבעל כדאמר אצ"י בפרק כל הגט (נ"ט.) והוה אמננא^ג בדכתיבה ליכא ציוון אלא בחתומה דאיכא פרסום טפי: **כתב ידן הוא או כתב הגט הוא.** אע"ג דלא נפקא מינה מידי דלדיד ולידי מיילי ניניהו ולא ממסרין לשליח הא מסיק דלשמואל אמר אמרו כשר וא"כ חסם סופר ועד פסול דהא זהא תלסא כדאמרין בסמוך וכשואמר לשנים כתבו ותנו הוי כאליו אמר להם צפירוש שישתפו צעי מה רוחה הבעל שיעשו הם ולקמן דאמר אי סבירא לן דכתבו כתב ידן הוא הא כתב הגט כו' הוא הדין דהוה מנ"ל למימר אפכה אי סבירא לן דכתב הגט הוא כתב ידן כשר: **הא כתב הגט כשר כו'.** ואי'ת ומאי קשיא ליה מהא דמיילי לא מימסרין לשליח הא לר"מ אפי' מנאל

בשאפה^ד כשר^ה וי"ל דשמואל פוסק הלכה כר' אלעזר ו"ל דר"מ ולפי"ן ר' יוסי דמתני' נמי כר"א א"נ נהי דמכשר ר"מ כשמאלו הבעל בשאפה היכא שזוה לכתוב מודה ר"מ שזריך לעשות זוויו ואפילו כתב ידן הוא הוי כאליו זוה להדיא י' שיאמר לסופר שכתבו ולא סגי הכא שמואל בשאפה אפילו לר"מ: **חתם סופר שנינו.** ואי'ת הא שמואל גופיה קאמר בפרק בתרא (לקמן דף פו:) דכתב סופר ועד שנינו ואמיא ממתניין אפילו כר"מ דלא נפיק מיניה שום חורבא א"כ מאי פריך ליה הכא לשמואל וי"ל דנהי דפליג צפירוש דמתנייתין דכתב סופר ועד צמילתיה דר' יוסי לא אשכחן דפליג אדרב חסדא ורבי ירמיה אי מודה ר' יוסי בלאומר אמרו אי לאו^ו ובפרק מי שאלחו (לקמן דף עג.) דייקנין מצרייתא^ז לאפוקי ממאלן דאמר מודה רבי יוסי בלאומר אמרו: **מתניתין מני רבי יוסי היא דאמר מי"ר לא**

מימסרין אש"יחם. אפילו בלאומר לשלשה תנו הוא הדין בלאומר אמרו ולהכי לא נפקא מינה חורבא אצל לר"מ דאמר מיילי מימסרין לשליח בלאומר לשלשה תנו כ"ש בלאומר אמרו דכשר ולהכי לדידיה חסם סופר ועד פסול דלא ליתי לידי חורבא ולמאי דמסיק נמי בלאומר אמרו כשר ולא תעשה ולא שכיחא מ"מ לא מתוקמא מתניתין דמכשר חסם סופר ועד כרבי מאיר דחיישנין

לדידיה לתקלה אחריתי דוימנין דאמר לשלשה תנו ונמלכו שלשתן לומר לסופר לכתוב ולפלוגי ופלוגי לחתום ואולי תרתי מינייהו מדעת שלשתן ואמרו לסופר וכתב ומשום כיסופא דסופר מחתמי ליה בלא ידיעת שלישי' והא שכיחא דכשואמר לשלשה תנו אומרים לאחרים שיכתבו ויתנו לכתחילה דתתן צמתני' ולא חיישינן שמה שסבור עדים^י כי אמר לג' תנו דכיון דלאומר אמרו כשר ולא תעשה לא יחתום י' הסופר אם לא שידע צדאי' שעשאן הבעל

האומר פרק ששי גיטין

או לשלשה (נמי) כתבו וסנו גט לאשסי. אע"פ שהן ראויין ליעשות בית דין כיון דזהדיא אמר להו כתבו לא צ"ד שוינהו אלא עדים: **אמר לשלשה סנו.** ולא אמר כתבו: הרי אלו יאמרו. לעדים אחרים לכתוב ולחתום וליתן

או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי א'הרי אלו יכתבו ויתנו אמר לשלשה תנו גט לאשתי הרי אלו יאמרו לאחרים ויכתבו מפני שעשאן ב"ד דברי ר"מ וזו הלכה העלה רבי חנינא איש אונו מבית האסורין מקובל אני באומר לשלשה תנו גט לאשתי שיאמרו לאחרים ויכתבו מפני שעשאן ב"ד א'אמר רבי יוסי נומינו לשליח אף אנו מקובלין שאפי' אמר לב"ד הגדול שבירושלים תנו גט לאשתי שילמדו ויכתבו ויתנו^א אמר לעשרה כתבו ותנו גט לאשתי אחד כותב ושנים חותמין י'כולכם כתבו אחד כותב וכולם חותמין לפיכך האם מת אחד מהן הרי זה כשר בטל: **גמ'** א"ר ירמיה בר אבא שלחו ליה מבי רב לשמואל ילמדנו רבינו אמר לשנים כתבו ותנו גט לאשתי ואמרו לסופר וכתב וחתמו הן מהו שלח להו תצא והדבר צריך תלמוד מאי דהבר צריך תלמוד אילימא משום דהוו להו מיילי ומספקא ליה מיילי אי מימסרין לשליח אי לא מימסרין לשליח והאמר שמואל אמר רבי הלכה כר' יוסי דאמר^ב מיילי לא מימסרין לשליח אלא לשמואל הא קא מיבעיא ליה האי כתובו אי כתב ידן אי כתב הגט ותיפשוט ליה ממתני' אמר לשנים תנו גט לאשתי או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו היא גופא קא מיבעיא ליה בכתובו כתב ידן הוא או כתב הגט הוא פשיטא דכתב הגט הוא דקתני סיפא אמר רבי יוסי נומינו לשליח אף אנו מקובלין שאפי' אמר לב"ד הגדול שבירושלים תנו גט לאשתי שילמדו ויכתבו ויתנו לה אי אמרת בשלמא כתב הגט הוא שפיר אלא אי אמרת כתב ידן הוא מי איכא בי דינא דלא ידעי מחתם חתימת ידיהו אין איכא בי דינא חדתא ואי סבירא לן דהאי כתובו כתב ידן הוא הא כתב הגט כשר והאמר שמואל אמר רבי הלכה כר' יוסי דאמר מיילי לא מימסרין לשליח אמרי אי סבירי לן דכתובו כתב ידן הוא כתב הגט נעשה באומר אמרו ומוודה ר' יוסי באומר אמרו וי"ל דהתתן כתב סופר ועד כשר ויאמר ר' ירמיה חתם סופר שנינו ויאמר רב חסדא מתני' מני ר' יוסי היא דאמר מיילי לא מימסרין לשליח ואי סבירי לן דכתובו מודה רבי יוסי באומר אמרו נפיק מינה חורבה דוימנין דאמר להו לשנים

שיחתום אלא לשלוחו זוה לכתוב ולחתום והשליח חשש שמה יתצייס הסופר לומר אין מקבלין אותו צעד ומתוך חששא זו כוה לסופר לחתום ומהכא שמעינן דבלאומר אמרו נמי פליג רבי יוסי דאי סלקא דעתין מודי ציה היכי מכשר חתימת סופר בגט נפיק מינה חורבא כו': **כיון לשנים שיחתום אלא לשלוחו זוה לכתוב ולחתום והשליח חשש שמה יתצייס הסופר לומר אין מקבלין אותו צעד ומתוך חששא זו כוה לסופר לחתום ומהכא שמעינן דבלאומר אמרו נמי פליג רבי יוסי דאי סלקא דעתין מודי ציה היכי מכשר חתימת סופר בגט נפיק מינה חורבא כו':**

כלום כל מה שאומרת לו האשה ואינו גט עד שיעיף ליד שליח ראשון. ומ"ה לא אשכחן בשום דוכתא ששליח לקבלה ממנה שליח אחר כי היכי דמשכחינן בשליח להולכה:

מסורת הש"ס

(א) לעיל יח. ג] [לעיל כט. לקמן ע"א: ע"ב]. א ז"ל יכתבו, (ז) [לקמן ע"א: ע"ב]. (ח) לקמן ע"א: פו. פז. (י) [לקמן ע"א: פח.]. (י) דרש"י שבירי"ק וברשב"א, יכתבו, (ח) בדפו"ר דברים ולמינו הוא ע"פ דש"ל ועי' רש"ש, (ט) [לעיל ג. כה. כו.]; (י) מראה שז"ל שיאמרו, (יא) מיכת הסופר נראה ט"ס פג"י וע"ש,

מוסף רש"י

או לשלשה כתבו גט כו' יכתבו. הם עצמם שרי אמר להם כתבו, אצל אמר לשלשה תנו גט לאשתי, יאמרו לאחרים ויכתבו. ויתנו, מפני שעשאן ב"ד. ורשאיין לעשות שליח (לעיר' אהר.) כולכם כתבו כחד אחד כותב וכולם חותמין. ואי לא הוו חתמי פלוני הוי פסול, דנקפידא תליא דלא שויה גיטא אלא כהי' (לעיר' ג.) חתם סופר שנינו. לא חתמא דמכשר גט בחתימת עד אחד וכתב יד סופר שני, אלא הכי קאמר חסם הסופר בגט עד ועד שני עמו כשר (לקמן ע"א) דהוה לכו צ' עדים, ואשמעינן מתניין דלא חיישין לממר הבעל לא כוה שיחתום הסופר אלא אמר לשנים אמרו לסופר פלוני ויכתבו ולפלוני ופלוגי ויחתמו, ומזו הך שלוחין לסיפקא דמפרא ואחתהוין, ללא לא לא חיישינן, כדאוקמינן בפרק מי שאלחו (לקמן ע"ח).

מוסף תוספות

א. כלומר, שאין השליח יכול לומר לאחרים לכתוב, ויחינו משום. שצ"ק. ב. דיכתבו ויתנו ולא מימסרי לשליח. מוס' געל טע. ד"ה ומילי ומשמע נמי דנעמא דר"מ בהא מתני' משום מיילי לא מספקא לשליח הוא לדעת שמואל וכו'. דנצי"ל. ג. [דן]קבלתו לשליח הוא לדעת שמואל וכו'. מוס' שס. ד. חתמו ונתנו לה. מוס' ה"א. ה. דבעי לכתחילה. שס. ו. דבעי כתיבה לשמה. שס. ז. מה פריך מר' ירמיה לשמואל. שס. ח. [וא"כ] אין לנו להעמיד דברי שמואל בבאות ענין שיהלוק עליהם בפירוש דברי ר' יוסי. שס. ט. עד שישמעו קולו. שס. י. הנפדר, ובעל לא יחייב להו רשותא למבעד אלא מדעת' דכולהו תלתא, והוי חורבא. שטי"ק בשס רמ"ה. יא. לכן שיאמרו בשם בעלה לסופר לכתוב ולעדים לחתום, והאחרים סבורים שהבעל צוה. שטי' לקמן סז.

פסקי רי"ד (המשך)

וכיון שהלכה כר' יוסי אפילו באומר אמרו כדאמרין בפ' מי שאחזו (לקמן ע"ב) אינו מועיל